

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖИВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издавателъ **Любомиръ И. Ненадовићъ.**

ТЕЧ. VI.

Овай листъ излази Вторникомъ, Четврткомъ и Суботомъ на по табака. Цена му је за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за едан-путъ а 5. кр. ср. за тринпутъ.

M 40

Опомене изъ детинства краля римскогъ.*)

Марта 20. год. 1811. занимали се по старомъ начину школскомъ сви разреди парижки лицеја са састављавањемъ пѣсмотворни саставака, и ми смо, седећи у полуокругу у највећој тиштини занели се у наше латинске задатке подъ благимъ надзиранјемъ Г. Адама, четвртогъ професора при царскомъ лицеју; — најданпутъ сви се пренујемо; топъ загрми! . . . Сви задатци бијау заборављени . . . у царскомъ тилеријскомъ двору родио се царски потомакъ! У средь обште забуне, у којој је неизвестност нестрпљивости нашој ћутанѣ налагала, бројали смо брой избачени топова, и то и професоръ и 60 ћана, кои су полако професорове рѣчи повторавали. Ми набројасмо већ 21! — . . . Сада се попео професоръ на катедру, и пруженимъ преда-се рукама наложи намъ озбиљно но благимъ гласомъ, да умукнемо . . . На лицу свија настъ могло се читати изразъ зебнѣ и страшљиве неизвѣстности — кадъ најданпутъ загрми и 22. топъ! — Сада већ њиво више више ћутао, нити је ко броја, сви су узклицили, и ћипали одъ силногъ узхићења и задатци су летили подъ скамие: „живио! браво! живио царь! добио је сина! То је краль! живио принцъ! и т. д.“ Одъ времена на време надајала је све силнија и силнија громавина топова, кои су брой 101 навршавали, радостни нашъ жуборъ и изливъ усхићења, повишијало је обште весеље, и учителю нашемъ, који је у дубљини душе троњутъ био, замутише се очи сузама.

На овай начинъ оглашено је рођенје царевогъ наследника тадашњемъ нараштају, одъ когъ је већина између њији дорошћивала, да се за њега и његовъ сјани и силни престолъ бори —, а да га по истеченију три године дана изъ свое средине изгуби, и да изъ дальногъ је мѣста његовогъ прогнанства чује само извѣстия о његовој плачевној смрти. При свемъ томъ сачувале су асне опомене и ликови овогъ у почетку тако пресијаногъ, а доцније тако тужногъ живота римскогъ краља Наполеона II.

Све што је годъ найбогатија сила уображења дворја на могла измислити, да тако силногъ родитеља, као што

е Наполеонъ, обрадује, употребљено је, да се прослави и преузнесе рођенје овогъ царевића награду тако свирѣпогъ развода брака царевогъ са првомъ царицомъ Јозефиномъ. Но цѣлу хуку и блескъ званични и дворски поздрава и честитана и сјани спаљивања художествене ватре осветљења превазиша в любавь читавогъ народа, који је са најнѣжнијимъ саучастијемъ пратио све кораке и погледе овогъ детета, сада же краља а будућега цара. Кадъ је годъ било лепо време, тилеријска в башта била препуна света свија редова и пратили су очима златна кола нејакогъ царевића, у која бијау упрегнута два као снегъ бѣла ягњита. Оњ је овако возао по дугомъ ходнику дворскомъ чакъ до оногъ краја, съ когъ се може прегледати цѣо край око пияце „слоге“. Кадъ је годъ мала кола приближила позлаћеной решетки ходника, то га је шетаоћа се туда светина поздрављала пљесканјемъ руку и јаснимъ усклицањемъ! И ово одушевљије обузело само неке извѣстне класе люди, него је оно пљенило сва срца, и продрло је и у оне фамилије, које су дојде биле безчувствителне за толику славу и силу; и сами ови непријатељи Наполеоновогъ престола дали су се занети любкосћу и чаромъ, вайсигурнијомъ обраномъ и штитомъ дѣтињства.

Као што је познато, избрао је самъ царъ Наполеонъ госпоју одъ Монтески за воспитательку и старательку младога краља, а између лица, која су госпоји одъ Монтески била у помоћь пријатаја, најазила се и госпоја С... коју је често њена млада ћећа посјећавала. Овой дражестной дѣвойки пала је то неки путъ срећа у дјо да за неколико тренутака пребуде кодъ колевке, која је дивни рукотворњ вѣштака Томиони и Одиота, и при томе дарј одъ стране вароши Париза.

Младе безазлене девојке радо имају малу дѣцу, и тако вије чудо, што је ова четрнаестогодишња девојка съ највећомъ љубљености обилазила око царевића. У двору су се већ навикли, видити је, но нико вије на њу толико ни мотрио, докъ се вије једнога дана краль римски, коме је тада било десетъ месеци, толико развијао, да га никако вију умирити могли. Шта вију съ њимъ радија! љуљали га, пѣвали му, — но све узалудъ. У овай забуни узела је госпоја С..., свога малогъ питомца, који је непрестано плакао, у наручје, наслонила је његову гла-

*). Синъ Наполеона I. добио је одма при рођенју насловъ „краљ римски“.

ву на свое раме, и однела є наглімъ коракомъ по соби горе и доле, како бы заръ дѣте у томъ шетаню неку забаву налазило. За ньомъ ићаше узастопце нѣна кѣи, коя се на предметъ толикогъ узалудногъ тѣшения (т. е. разплаканогъ краля римскогъ) часъ приятно осмеивала, часъ пакъ напротиша, кадъ наезднпуть дѣте престаде плакати. Краљ римски узправи се; нѣгово велико право око сматрало є съ усхићенѣмъ дивотно лице, кое за ньимъ као сенка ићаше; затимъ се насмее, и пружи свое мале руке къ красной утѣшительки. Тада є први путь повѣренъ царевићъ неги младе дѣвойке, коя є съ неописаномъ радошћу славила свою побѣду.

Но овай догађай у соби ние само на собу ограничень остао; и цару и царици причали су, какавъ срећни и непонятни упливъ ове дѣвойке има на болъ или лютину римскогъ краля; и они су ѹой честитали и изјавили ѹой, да она кодъ царевића остане подъ именомъ приятельице нѣгове. По краткомъ времену удостои се наколоности краля римскогъ юшти єданъ любимацъ но у маньој мѣри, него господична С... Име овогъ другогъ любимца застрла є тама заборавности; а то бияше єдно мало псето, чудновате шарене драке, кое є веома према свакомъ пакостно било само не према своме младомъ господару, кој га є смео черупати газити и за уши вући, а да се неналоји. Ово куче, коме ћемо да дамо произвольно име „Азуръ“ бияше средство за разведрење римскогъ краља кадъ се сила воображења дадила и дворски послужавки већи изцрпила у измишљаваню забаве за неразположеногъ царевића.

Овако є растло три године дана ово дѣте, кое є юшти у колевки краљемъ постало; оно є утишини растло, и нѣгова є соба била можда єдино мѣсто у Европи, куда ние продирао тутань ратова и побуна, кое су бенли и кое се спремале; оно є тако растло, и све се већма савијло око свое младе приятельице; а кадъ ова ние била ту, онда є звао свога любимца Азура, и смео се ясно и весело, кадъ га є псето зубима за столицу скепало, и съ лютишимъ реженѣмъ по соби вукло.

Кадъ є трећи данъ рођена овога дѣтета прослављињ, кога є рођенъ страовитомъ громљавиномъ топова цѣломъ свету оглашено, како се сило промѣнио изгледъ престолне вароши и духъ нѣгови житеља! Овай градъ, у комъ су одъ 15 година све побѣде француске војске у свечаностима црковнимъ и засѣњаваюћимъ торжествама свой одећи имале, — овай градъ, у комъ се војничка слава Француза тако често блестала у дивотномъ блеску, морала се садъ навикинути, да слуша тутань битки, кое су сусѣдне предѣле шампаньске крвљу напоиле, и светина є са немимъ ужасомъ читала по ћошковима извѣстия у којима се могло юшти єднако видити Француза бистајоћа храбрость, — но ова ние више могла умирити узруяне духове застрашеногъ житељства. Залудъ су војсковође, да би светъ умирили и охрабрила га, дали провести крозъ Паризъ десетакъ хиљада заједњи сајознички војника, нњијово круто држанѣ и горди погледъ, нњијова свѣтини бачени усклицаи о скорашињемъ ослобођеню, све є то юшти већма уложавало суморностаји и стра и ужасъ жена; залудъ є долазио у театеръ комисаръ са тробойнимъ појасомъ у средъ позоришногъ представљења и читao скупљномъ свѣту из-

вѣстия о биткама кодъ Монтеро-а и Шам-обера; свѣтина є истина радостно усклицала, но при свемъ одно є сваки својој кући суморне мисли и жалостне слутње. (продужиће се)

Разне новости.

(Извлекъ саучаствия) — Лако є понятно, да є прослављни естествословъ Александеръ Хумболдъ у последњемъ свомъ опасномъ болованю добијао безбройна писма, у којима є изражено било чувство туге и саучаствия, а притомъ и свакојаке понуде и предложенja; но два оваква предложенja заслужују збогъ свое оригиналности да се овде напомену: Ѓдана чувствителна госпожа замолила є у свомъ съ найвећомъ тугомъ написаномъ писму овогъ славногъ мужа, да ѹој у нѣговoj кући уступи једну собу до нѣгове смрти, будући є нѣна вайтоплија жеља, да при нѣговомъ издисавију присуствује и да му она придржи свећу. — Ѓдана тишља єданъ пакъ понудио є самртнику свое херметично затворене мртвачке сандуке (т. є. сандуке, који су тако добро затворени, да ниодкудъ воздухъ ући неможе); будући се у истима мртваци задуго одъ трулежи сахранити могу.

(Чудновата коцка.) — Изъ Лондона явљаю намъ слѣдуюћи смешанъ догађай: „Ѓданъ отмѣнъ човекъ имао є две одрастне ћерке, које є већи могао разудати. Недавно дође му у кућу єданъ просиоцъ, који се пакъ ние никако могао рѣшити, коју да узме; ћръ му се обе девојке подѣднако допадале; и зато остави онъ отцу на волји, да онъ ту сумњу прекине, и да му опредѣли, коју онъ т. е. отацъ оће. Отацъ пакъ дође на ту смешну мисао, да стварь ову коцкомъ рѣши. — Коцка падне на маљу; но ова неће никако на своју старију сестру да удара; отацъ пакъ оће да одржи свою важност родитељску. Млађа сестра видећи се у томъ положењу, наумна є, да ту стварь преда судовима; и будући да парнице у Енглеској обично читаву вѣчност трају, то ће за то време по свој прилици јако оладнити обестрана жестина.

— Ѓданъ професоръ у Штетину (у прајской провинцији Поморанской) обавио є недавно, да ће онъ држати прочитавања „о околностима, подъ којима би могла наша земља пропасти“, и то највише тога ради, да стави лаковѣрност и плиткоћу люди на пробу, а не башь толико збогъ новаца, кое ће томъ приликомъ добити. — Млогобройни присуствујући слушатељи зачудили су се веома, кадъ су изъ уста самогъ професора чули, да є 1. Јуниј 1857. годице онай данъ, у који ће се земља наша сударомъ са грдномъ појавити се имајућомъ репатомъ звездомъ у комаде раздробити и пропасти. Кадъ є пакъ друго прочитанје о томъ истомъ предмету држао, накупило се юшти трпнпуть толико света.

(Занимљива грађанска парница.) Ѓдане берлинске новине доносе намъ о једној парници, вођеној у једној вароши на Вастули реки слѣдуюће:

„Тамошњи єданъ спаја, кој є имао велико стадо овaca, шиљао є исто сваки данъ преко рѣке на супротну страну, где є онъ имао такоће свое земље, да пасу. За превозъ овaca, употребљена є једна повелика скела, којомъ є овчаръ са њимъ управљао. Ѓдномъ предъ вече, кадъ

в овчаръ стадо свое већ у скелу сместио био и на воду се отиснути хтео, спази онъ изъ далека једногъ човека, који нагло къ ињму ићаше, машући непрестано съ рукомъ. Овчаръ пречека странца, и на молбу овога, да и њга на ону страну превезе, онъ га драговољно прими, и тако униће странацъ у скелу. Овай бияше одъ далњегъ пута тако утрућенъ и уморанъ, да је при приятномъ луљању скеле задремао, и тако седећи главомъ кланко, као што то обично бива, кадъ човекъ на путу задрема. То је видио илупетушомъ украшени најстарији ованъ, кој је стадо предводио.

Съ почетка в овај је кланяюћегъ пакостно очима мјерио; но мало после, кадъ је сирома странацъ све једнако главу нно, кое се овну учинило као уводъ къ нападанју, устреми се онъ са спуштеномъ главомъ яростно на спавајућегъ, и удари га главомъ и роговима тако сило, да је сирома странацъ у воду пао. Но при томъ изненадномъ нападанју уплео је ованъ роговоре своје тако яко у альине путника, да је овай при паданју и овна у воду повукao. Чимъ то опази стадо, а оно слђујући природномъ нагону, поскаче свој у воду за својимъ војомъ; и сирома овчаръ је само незнатну часть помоћу свога пса и то съ тешкомъ мукомъ спасао. Найвећа часть овација потопила се у бразој и валовитој рѣки. Докъ се ово на скели сбило, странацъ се је у води съ великомъ напрезанјемъ одмрсио одъ рогова овна, изишао је на површину, допливао до скеле и на ову се попео. Но кадъ је овай съ альина свој воду колико је могуће био, цедио, опази онъ да му је при паданју изпао изъ цепа скupoцјни сатъ и кеса съ новцима, и бияше забогъ тога тако исто суморанъ и окалошћенъ, као и овчаръ.

Едно, што имъ је за тада остало чинити, било је то, да што пре дођу до обале, кое они и учине. На обали разстану се они; овчаръ сирћије отиде своме господару да му јави несрћни догађај, а странацъ отиде у први ханъ, да осуши альине. Кадъ је спаја дознао шта се дододило, онъ просне савъ гњивъ свой на странца, кој је по његовомъ мишљењу злоупотребио право гостопримства, и похитао је, што је брже могао, у поменуту ханъ, да тога странца задржи одъ далјегъ пута. Но овда наће онъ текъ, као што ваља; јеръ кадъ је онъ одъ странца искао накнаду за овце, заиште овай накнаду за сатъ и новце, наводећи, да је газда за то одговоранъ, кадъ се неатосћу његови млађи трећемъ штета нанесе. При тајко супротномъ мишљењу и убеђењу обадвеју стране ниса наравно могло доћи до мирногъ поравненja, и оба ова лица воде садъ о томе грађанску парницу, кое се крај је любопитномъ нестрпљивосћу изчекује.

— Робеспјирова галантерија. У смотреню галантерије могао се крвосокъ Робеспјеръ са свакимъ Францујомъ мјрити. Само што се је при томе служио чудноватимъ средствима, који нису свакомъ у власти била; није су била по свачијемъ вкусу. Тако је једна госпожа, съ којомъ се онъ по Паризу шетао, стала испредъ једне куће, и дивила се њеној лепоти. — „Допадај вамъ се она кућа?“ запита Робеспјеръ. — „Заиста ми се веома допада,“ одговори господ. — „Она је одъ сутра ваша.“ Сутраданъ окриви онъ господара те куће као изданицу, да га погубити и поклони господу кућу.

— Еданъ американски листъ честитао је своимъ читатељима нову годину овако: „Ми вамъ честитамо нову годину и желимо вамъ топлу собу, ал да се непенје топлота на кровъ; желимо да се саньквате, но да се неизвратите; желимо вамъ топле альине безъ празни цепова; желимо вамъ добра вина а и добро памтење, како би се ви, као наши пренумеранти свакадъ сјтили свете истине: „Точно је плаћанъ душа приятельства!“ — Све ово, а нарочито ово последње, и данас је „Шумадинка“ својимъ читатељима!

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Ратъ у Хини постао све огорченіјимъ — Хинези су люди врло упорни; зато кадъ се маса овога безбройногъ народа узреја, онда је врло тешко умирити га.

Млоги свакоје толкују последње мјере хинезкогъ правительства; али да Хинези о миру и немисле, то јасно доказују њиове огромне припреме за ратъ. Њијова се флота састоји изъ 130 ратни лађа, између који су неке велике, као европске фрегате. Хинези несматрају на међународна правила у рату; они се сирћије служе са свима могућимъ средствима, да непријатељу науде, тако су сирћије отровали еданъ мали потокъ: одкуд су европски морнари често пияћу воду доносили, те су тамо млоги одъ ови помрла. И зато су научили западници у савезу са Америкомъ, да поплаше свирће и упорне Хинезе са ужаснимъ примјрима; јеръ другчије веле Енглези, нису могуће, ове Азије склонити на миръ.

Енглези гледају тиме извинити свое нечовечно бјесненје у Кантону према Хинезима. — Међутимъ ратъ ће овай садъ текъ разбуктати се, и може имати неизмјирије послјдице, а притоме неможе му се крај предвидити.

— Изъ Париза пишу подъ 1. Априла, да је Турска по средствомъ свог посланика у Паризу и Лондону званично објавила западнимъ силама да ће се турска војска найдаљ до 3. Априла повући са свимъ изъ подунавски књажества. Ова је објава у Паризу и Лондону врло по-врло примјена.

Што се тиче питанја о сјединеју подунавска књежества, Француска се јоштъ једнакотврдо придржава начела да се ова књежества спое уједно.

— Изъ Париза јављају подъ 2. Априла, да је руски инженерски ќенералъ, прослављени бранитељ Севастопоља, Тотлебенъ позванъ одъ инженерскога корпуса у Лондону, да почествује Енглеску својомъ посјетомъ.

Степеницата је отворена:

При Суду Алексиначкомъ надъ масомъ поч. Тасе Гойковића изъ села Беговината до 2. Маја.

Продаваће се:

Нач. Ок. Крушевачкогъ продаваће добра Стојанче Мильковића 24, 25 и 26. Априла.

Нач. Ок. Чачанскогъ продаваће два дућана са земљомъ г. Јована Енглезовића 16, 17 и 18. Априла. — Исто Началничество продаваће мјејну съ плацемъ поч. Јована Живковића 14, 15 и 16. Априла.

Управитељство Рудокопија у Майданеку даваће касапнице подъ аревду и то 13, 14 и 15. Априла.

У Н И В Е Р З И Т Е С К А Б И Б Л И О Т Е К А
www.unilib.rs
Нач. Ок. Београдскогъ даваће на лицитацији коя ће се 11, 12 и 13 Априла држати подъ аренду попашу и жиръ у забрану м. Раковице.

Нач. Ок. Црнорѣчкогъ позива све зидарске майсторе да на лицитацији коя ће се ради довршена цркве болјачке и слатинске 1. Маја држати, у Заечару нађу се.

Нач. Ок. Ужиčкогъ продаваће добра Трика Салдића изъ Иванчице 23, 24 и 25 Априла.

Нач. Ок. валјевскогъ продаваће добра Павла Еремића изъ д. Лепковца 10, 11 и 12 Априла.

При канцеларии Попечительства внутренњи дѣла државе се лицитација поради набавке 15900. рифи плаве чоје, 300 рифи алове 100 рифи прве чоје, 180 к. четки коньски 180 чешагия и 20.000 рифи платна за кошулѣ.

При Суду вароши Београда има 25.000 # ц. са интересомъ 10% за издавање.

О ГЛАСИ.

(2—3) Меану на друму Крагујевачкомъ до споменика, ко жели купити или одъ Ђурђева дне подъ карију узети, нека се подписаномъ пријави.

Голубъ Петровић, пензиониранi Советникъ

Кодъ Марка Рајовића у кући кодъ „буџенџета“ има једанъ шпархертъ на продају. Ко жели узети нека се обрати реченомъ Рајовићу.

(3—3) Подписаны донео је данасъ врло добра црна крајискогъ вина и бермента, такође белогъ и шилерастогъ кључкогъ вина, и мање одъ једногъ акова неће давати, — ко жели узети нека ми се яви у Бачванина кафани; кое ћу по умјerenой цене дати.

Атанасиј П. Миовићъ

(1—3) Подписаный снабдјо је свою трговину са свакостручнимъ израђенимъ аљинама, зимњимъ и летњимъ и то како за одрастле тако и за децу, а и неизрађенимъ врло фанимъ штофовима за летње аљине. Осимъ тога добио самъ врло фини материи за гг. Свештенике и Калуђере, и уставио самъ сваку наручбину што је брже могуће свршити. Што се цене тиче, я више одъ 10 на сто процента нетражимъ.

Димитриј Добринковићъ.
шнайд. спроју Лицеј.

Кодъ долеподписаногъ може се за врло евгину цену свакакогъ оружја добити и то: двоцевне шире и тешње, дуже и краће, съ цеферомъ и безъ цефера, голице и штуцева на

Судъ Ок. Београдскогъ позива васљднике убиеногъ у в. Мокромлугу Петка Мильковића који је био родомъ изъ Чикерице наје Катунске у Турской, да му они за три месеца рачунаюћи одъ дава печатана овогъ огласа пријаве ће иначе Судъ са постављнимъ заступникомъ дѣло ово окончати.

Судъ Ок. Чачанскогъ позива Павла Марковића съ Рашке, да му за подину и данъ представи и 168. гр. досуђеногъ му трошка по парници Саватия Дугалића противу г. Стаменке Анђелковића, прими. — исти Судъ позива Аврама Алafe Евреа изъ Београда, за когъ се не зна где је, да му за годину и данъ представи и 365 гр. и 10. пара чар. који му је суза изъ масе презадуженогъ Павла Атанасковића и Минила Мићовића изъ Чачка досуђена прими.

кременъ и на капсулу, свакакве величине пиштола мали и велики съ две и съ једномъ цевкомъ на капсулу.

ТОМА ТЕШИЋЪ

(2—3) пушкарски майсторъ у кући Јане Мецовалића на Теразијама

ХАЙНИХЪ ХИРШЪ.
изъ Беча, што танчира и тргује са собнимъ намештајемъ,

препоручује свою новоснабдјену продавницу найразличитији политирани ствари новијегъ вкуса а цене врло евтине. Притоме прима се и наручбине, које такође обећава најсавестније извршити. Обитава у Београду у здању „кодъ блена.“ (2—3)

(3—3) Подписаны препоручује почитаемомъ публикуму садъ башъ изъ Беча дошао готове ХАЛЬИНЕ, одъ разне величине, крова и квалитета, подъ најевтинију цену. Наручбине такође примају се. Стовариште је у кући г. Шоповића у чаршији.

ФИЛИПЪ МОРТОНЪ.
изъ Беча.

(2—3) У Антулиной кући имаде о Ђурђевудне ове године за издавање једанъ квартире, састоји се изъ 4 собе једне кујне са шпархертомъ и шпайзомъ, и једногъ одјеленија у подруму.

— Кој га жели имати нека се изволи пријавити притежателю у истој кући.

(3—3) У новој кући г. Игњата Станимировића професора Права има три дућана са спореднимъ собицама одъ идућегъ Ђурђевадна подъ киријо. Ко жели узети, нека се пријави у истој кући, где ће се о свему што желио буде извѣстити.

(3—3) Долеподписаны објављујемъ како почитаемомъ овогарашкомъ публикуму тако и окрећимъ трговцима, меанџијима и кафецијама, да имадемъ различита пира како на мало тако и на много на продају и то умереномъ ценомъ, а къ томе радъ самъ и дућанъ са ликерискомъ радњомъ са свимъ предати, ко би имао волју шта купити или одъ једика или одъ пира или и дућанъ са једикомъ у колико му је потреба и у колико се погодимо за готове новце или на почеју са добријимъ јемцима нека се изволи притежателю на Стамбол-капији у кући г. Јосифа З. Ресавца подъ фирмомъ „златногъ Слона“ погодбе ради пријавити у Београду 26. марта 1857.

Михајлъ Николићъ
ликерџија.

(3—3) АНТОНИЋ ГОЈКОВИЋъ пинтеръ у кући својој на пијаци издаје сваљ горњи спратъ, који се састоји изъ 4 собе, кујномъ, пространимъ гонгомъ и подрумомъ, одъ идућегъ Ђурђева дна подъ киријо. Који би поменути квартире желио имати, нека се притежателю, погодбе ради пријави.